

Tas Latweefchu lauschu draugs.

1833. 3. Merz.

9ta lappa.

Saunas sinnas.

No Lehdurges-basnizas walsts, Widsemme. Tam Kungam pahr dshwibu un nahwi irr patizzis, 23schâ Bewrar-deenâ Lehdurges un Turraides draudschu zeenigu mahzitaju Schweder no schahs pasaules pee ferwi atnemt, kad tikkai 43 gaddus bija nodshwojis. Deews lai winna dwehselei schehligs! — 6 gaddus pee Nihges Jesus-basnizas par jaunaku mahzitaju bijis, winsch preefsch 14 gaddeem nahze us Lehdurgi. — 7câ Merz winna nomirruschas meefas tiks glabbatas.

No Jelgawas. Tur taggad fungi arri tahdu paschu krahshanas lahdi irr uszehluschi, kahda jau Leepajâ un Nihgâ irr, un kurrâ winni to naudu us augteem eeliks, ko deenest-laundis un zitti zilweki winneem ustizzehs. — Bet mums schehl, ka ta sinna, kas pahr scho lahdi lihds schim irr islaista, skaidri wehl ne isteiz, woi tikween tee fungi paschi, kas scho lahdi waldihš, usnems galwoht, ka neweenam zilwekam ta nauda, ko tur eeleef, ne suddihš; jeb woi arri wissa pilsehtas draudse ar wissahm sawahm mantahm usnems pahr to gahdaht. Jo to ikkates zilweks, wisswairak nabbagi, labbpraht gribb sinnahht, pirms sawu krahjuminu tur atness. — Zittkahrt arri Nihgâ tahda lahde bija, pee kurras tikween tee fungi, kas to waldija, usnehme galwoht; bet pehrnâ gaddâ jauna tikke uszelta, pee kurras pilsehtas draudse patte ar wissahm sawahm muischahm, nammeem un peederramu naudu usnehme galwoht, lai ikkatram zilwekam jo leelaka drohschiba buhtu, sawu krahjumu schinni lahdi eelikt. Kad mehš wehl skaidraku sinnu pahr Jelgawas lahdi dabbusim, tad ne aismirsim, arri saweem lassitajeem to sluddinahht.

No Wahluhnes pilsehtas, Sweedru semme. 7câ lappa jau stahstija, ka pee tahs pilsehtas 15câ Janwar, kas bija peektdeena, semme tik stipri

fahkufi trihzeht, ka to kalnu eekschâ, 'no kurreem warru isroht, wiff-dsiffakas bedres fabehrahs. Taggad arri warram stahstih, kas pehz tam laikam tur wehl notikke. — Kalnu usraugi razzejeem tuhlihn pawehleja, lai wairs ne fahp eekschâ. Wiffu zauru festdeenu un fwehtdeenu tik leels trohksnis no kalnu dibbena bija dsirdams, itt kâ tur ar leeleem gabbaleem buhtu schauts. Wiffwairak fwehtdeenâ pehz pussdeenas semme tur appakschâ stipri gahsahs un tad arri jau tahs augstakas bedres fahze fakrist. Swehtdeenas nakit zaur scho breefmigu semmes krittumu arri tahs mahjas tur apfahre trihzeja. Kad gaismina atkal mettahs, tad daschi strahdneeki, peegahjuschi pee weena kalna zaurumu, dsirdeja, itt kâ zilwefi no eekschas pehz glahbschanas brehze. Winni muddigi fahpe eekschâ, bet tik pehz dauds puhlehm winneem isdewahs, diwus sawu beedru isglahbt, kas wakfarâ fleppeni bija eegahjuschi, no turrenes sawas leetas isnest, un wairs ne warreja nahkt ahra. Schee stahstija, fahdas leelas bailes winneem wiffu zauru nakiti tanni zeetumâ effoht bijuschahs. — Lihds 13tai Dewrar kalna eekschas wehl ne bija dewuschees meerâ. Bet teem kungeem par apmeerinaschanu, kas us sawu laimi tannis kalnôs warru leek raft, gubernators jau irr dewis sinnu, ka winna fahde zaur scho semmes trihzeschanu gan ne buhschoht leela un ka driht atkal eefahkschoht strahdah.

Sinnas pahr scho leelu pasauli: fahdi Deewa brihnumi tē redsami, fahdas tautas tē dsihwo un fahdas walstibas un pilsehtas tē atrohnamas.

Sa semme peederr tam Kungam ar sawu pilnibu, tahs semmes wirsus un kas us to dsihwo. (Dahw. 24. dsiekma, 1. p.)

Pirma daktta.

Gohdigs lassitais! — Kas gribb dsihwotais buht, tam jau laikam jaisinna pehdigi sawa dsihwe, woi ehkas woi tihrumi, woi ptawas woi meschs. Prahtigs faimineeks tadehk nemittesees wiffu to apluhfoht un isluhfokht, isprast un ismanihk, zil ween spehj. — Woi tad nu wiffi neeffam dsihwotaji muhsu debbesu tehwa mahjâs schein semmes wirsû, leelas pasaules widdû? Kattram dsihwotajam, woi Keiseram woi semneekam schein sawa weeta, saws darbs un kâ nu nerrehtu leeti, kâ nu nerastohs preeks daschads, kad schahs tehwu mahjas issinna lihds mallu mallahm. Bet kas dohs issinnaht tik leelas, pasaul' leelas mahjas. Zilwefa muhschs woi gan peetiftu, lai neween apstaiga wiffas semmes mallas,

bet lai apluhko un apdohma wissu? Ne fimts zilweku muhschs nepeetiftu. Kur tad nu wehl faule, mehnefs un swaigsnu pulks, fur kahjas wifs nenefs. No tahm, zil gan ismannihs weens weenigs zilwezihsch? Bet ja nu kahds ihsti prahtigs un mahzihts wihrs schahs mahjas buhtu isluhkojis un ismannijis, zil ween spehjis dehlam istahstijis, ko usgahjis, ko eemahzijeas; dehls buhtu staigajis wehl tahlak, ne ka tehws, tapat wissu lizzis wehra, wissu apdohmajis un pahrdohmajis un eedewis sawu panahktu gudribu atkal sawam dehlam, un fimts tehwi un dehl weens pehz ohtta wiffi buhtu darrijufchi tapat, tad fimts un pirmais dehls laifam isfimmnatu labbu gabbalu semmes un pasauls labbu teefu. Kas sinn, woi ta naw notizzis arri teefcham? Notizzis gan, lai nu arri ihsti ta ne, jo kas gan dohs, ka dehls allasch tahds pats us gudribu un saprafchannu, ka tehws, bet ta: prahtigi un mahziti wihti Afrias un Aprikas dakka istaigaja — buhs jau kahdi 4000 gaddi, woi wairak — tahs daschadas tauschu walstibas, isluhkoja semmi, juhru, debbesti, un ko us semmes, eefsch juhreas, pee debbesti bija redsejufchi notiffufchu, woi nu weenu paschu reisi ween, woi ifno deenas, woi weenreis par gaddu, to tee usfweede, un usrakstija sawas dohmas, kas teem bija par to. Kad schee wihti jau fenn bija Deewa preekscha, zitti gudri wihti zittas semmes lassija winnu rakstus, apstaigaja tapat daschadas semmes mallas, isluhkodami semmi, juhru un debbesti, usrakstija tapat, ko redsejufchi un nojehgufchi. Ta nu tikke darrihts par wissu to garru laifu. Ramehr laudis ustaisija pilssehtas, Fehnini waldija laudis, semneeki strahdaja semmi, kohymanni kuptfchoja ar sawu prezzi, mahziti wihti dewahs us to, isluhkohf semmi un debbesti un eelikke rakstos, ko ar azzim bija redsejufchi un ar prahtu bija saehmufchi. Dauds, dauds tahdu wezz'wezzu grahmatu wehl scho paschu baltu deenu mahzitu kungu rohkas un tee gan no tahm mahzahs, gan zitteem par mahzibu grahmatas islaisch, ko paschi peedfihwojufchi un ismannijufchi. Tahda wihte tad nu teefcham deewsgan jau sinna par to wezzu tehwa-mahju, fur mehse zilweki mihtam un par teem zitteem dsihwolkeem, ko ar azzim ween redsam. ....

P a f a k k a.

Ne sinnu furrâ pasaul's = mallâ	Un semmê, tuffchâ ohfolâ,
Us ohfol-kohka paschâ gallâ	Siwenu mahfe gulleja.
Bij stahrfam liqda; — fakkis dsihwoja	Tee dsihwoja ka nahburgi,
Ta kohka widdâ, zaurumâ	Ikkatris sawâ dsihwolki.

Bet fischkis ne war' meerà zeest,
 Mahl zittam labbpracht gohdu greest.
 Èà runzis sche! — fahf augfcham kahpt
 Un nurdedams pee stahrka krahpt.

”Rà tu tik meerigs — mihtais brahls! —
 Es istrubzees, no breefmahm bahls.
 Woi redsi, fà pee faknehm tur
 Za juhka semmé purnu dur? —
 Un kuilis winnai palihgà! —
 Ne dohma, fa tee barribà, —
 Woi faknu deht tik diki ar' ?
 Nè! teefcham, tee ar wissu war'
 Gribb ohsolu pee semmes gahst
 Un tawus behrnus rihlé bahst. —
 Uk! — kahdi flaihti; — leelihes schis,
 Zas laikam tehwinfch peeaudsis? —
 Man schehl to masu; — bet fo darriht!
 Gan juhkas sinnahs winnas pariht.“

Èà teizis, greeschahs leijà eet,
 Siwenu mahiti apmekleht.
 Jau atrohd scho pee behrnineem
 Isteeptu ruhzoht, kweezohht scheem.
 ”Rà klahjabs?“ — falka fischkazzis:
 ”Deews teefcham juhs irr swehtijis.

Bet gudrais draugam paklausa,
 Kad tas pee laika pamahza.
 Woi ne redseet, fà stahrkis skattahs
 Un parkfchedams us ligfdas krattahs?
 Winfch, blehdis, teefcham! tik fo gaida,
 Lai mahte prohjam, — tad jums waida!
 Rà wardas winfch, tahds negaufis,
 Jums mihtus behrnus aisneffih.“

Èà falka, aiseet. Stahrkis schkeet,
 Ra ne drihkfstoht no ligfdas eet,
 Un juhka, stahrka bihdamees
 No miggas ne gribb kustetees.
 Bails abbeem; — baddu mehrdeti
 Ur nahwi aiseet pehdigi.
 Nu runzis preezigs; — gluhnedams
 Un sawu weetu affahdams.
 Pee fiweneem! — ”Nè! mulkfichi
 Nu stahrkis klah.“ — Kriht peepeschi
 Zeem weeneem wirfù; ohtrus rahwe
 Pehzlaikà sohbdòs. — wiffus kahwe.

Ko mahza tew fchi pasazzina:
 Ras launu slawu darriht mehds,
 Tam ne tizz' wifs; so tas irr blehds.

✗ Gtahs mihtlas usminna: Lahzis. Nuses. — Lahfchu-auses.

✗ 7ta mihtla.

Weena tehwa behrni greeschahs
 Leelà rinfk danzojohht
 Un taf ne kad kohpà speeschahs,
 Ratris sewi iskohpt proht.
 Eschetras mahfes tahs, — tà falkohht, —
 Tomehr eenais winnas schkerr
 Un ar niknu prachtu trakkohht
 Wiffahm preeks un lustes irr.
 Tahs ne behda deenu, nakti,
 Tahs ne luhko aufstumu

Danzojohht ar leelu makti
 Tahs mums gahda labbumu.
 Tomehr fargees tuwu eijohht,
 Meerinatù naidigas:
 Tahs tew fagrahbj ahtri skreijohht,
 Sabers tew fà pellarwas.
 Utminn kahdas irr tahs mahfes?
 Kahda wiinu danzofchan?
 Kahdu labbu tahs mums gahda?
 Kahda muhsu pateifschan?

R ln.

Brihw drihkleht. No juhmallas-gubernementu angfahs waldfchanas puffes:
 Dr. C. E. Napierfky.